

Les mines de la Ferrussa

Santa Perpètua de Mogoda

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Pont de Can Barnola - La Ferrussa (Santiga)

Coordenades:

Latitud: 41.52817
Longitud: 2.16412
UTM Est (X): 430265
UTM Nord (Y): 4597729

Classificació

Número de fitxa 08260 - 115
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Modern
Segle XVIII
Any 1797
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Operativa fins fa un any
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla Especial de Protecció Patrimoni Arquitectònic
Accés Sense accés
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Generalitat de Catalunya - DARP
Autoria de la fitxa Goretti Vila i Fàbregas
Data de registre de la fitxa: dj., 30/04/2009 - 02:00

Descripció

Les mines de la Ferrussa. La captació d'aquesta mina es troba al pont de Can Barnola i sembla que segueix pel costat est de la riera de Santiga. Fins aquí el seu traçat és força recta. Una vegada travessa l'actual carretera B-140 (de Sabadell a Mollet) passa a llevant dels Plataners de la riera de Santiga, passant entremig d'unes naus d'un polígon, i en línia recta fins a la Ferrussa. El seu traçat porta a grans trets una orientació nord-oest – sud-est.

Observacions:

La descripció del traçat de la mina és aproximat, i es basa en un plànol de l'Ajuntament inclòs en la memòria històrica del PEPPASPM, i en algunes indicacions orals donades per Pere García i Esteve Canyameres.

Segons Esteve Canyameres aquesta mina era operativa fins fa un any, és a dir que baixava amb aigua fins a la fàbrica de la Panrico.

Història

31 de maig de 1493. El batlle general de Catalunya establí a Bernat de Gassius, senyor del castell de Gallifa i de la casa de Canaïes, la facultat de cercar aigües tan subterrànies com superficials de la riera de Canaïes des de la casa de Canaïes fins a l'església de Santa Maria l'Antiga.

24 d'abril de 1603. El batlle general de Catalunya establí de nou a Onofre Font i Brescó, donzell de Barcelona, les aigües subterrànies i superficials de la riera de Canaïes des de les cases de Mallol i Llobet, fins l'església i castell de Santiga.

9 d'agost de 1797. Concòrdia entre Josep de Campà, advocat de la Reial Audiència, procurador de la seva dona Maria Antònia d'Eloi i de Portolés, Josep Francesc Mas Vidal, notari de Barcelona, Antoni Mallol, Diego Llobet, i Andreu Lloberes, pagesos de Santiga i Isidre Albinyana, pagès de Reixac, per l'aprofitament de les aigües tant subterrànies com superficials de la riera de Santiga, i que posen fi a 6 anys de plets. Es farà una mina de la qual en tindran part tots.

17 de gener de 1799. Agustí Altaió i Llorenç Tiana, minaires de Santa Perpètua de Mogoda i Pere Galí, mestre de cases de la mateixa, firmen àpoca de cobrament de 2200 lliures, 7 sous, i 9 diners que són el preu dels treballs de construir una mina a la plana de Santiga de propietat de la Torre de l'heretat de Josep Campà de Ferrer, doctor en els dos drets anomenada Torre de Canaïes vuy anomenada Torre Ferrussa. La mina estava formada per un tram de llargada 117 canes, 4 palms lineals amb paret de 14 filades de maons quiscuna ab boltas de corvans y ab en rajolat doble, més foradar o minar. Aquesta part tenia un cost de 7 lliures / cana lineal. Un altre tram de 79 canes i 4 palms lineals estava fabricat amb paret de 18 filades de maons, volta i doble enrajolat. Més 24 canes de Pous. Una porció s'havia fet a vall obert. En total s'havien invertit en fer la mina 270 jornals de peó a 15 sous/jornal i 92 jornals de mestre a raó de 1 lliura, 2 sous 6 diners / jornal. La mina arribava a l'alçada del castell de Santiga i s'havia començat a fer l'any 1797.

23 d'octubre de 1817. Se signa àpoca a Francesc Folguera, de Santa Perpètua de Mogoda de 2361 lliures, 5 sous i 4 diners que eren la quantitat de l'allargament de la mina fins a les terres de casa Puiggalí que s'havien de repartir Josep Campà, habitant a Camprodon, Josep Francesc mas i Vidal, notari de Barcelona, propietat del mas Prat, i Antoni Mallol segons la concòrdia de l'any 1799 en poder de Francesc Girona, notari públic de Barcelona.

1817. En el plet de Josep Campà contra Salvador Llongueres per recuperar les millores i inversions fetes a la Ferrussa de Santa Perpètua s'esmenta: Y después de puestas corrientes las tales minas que fué en el año de mil setecientos noventa y siete y hata el mes de Agosto de mil ochocientos diez y seis en que el (...) Salvador Llongueres tomó posesión de la misma heredad, se arrendaron y se matuvieron constantemente arrendadas como tierras de regadío.

3 d'abril de 1895. La mina actual d'aigua que discorre per les terres del castell de Santiga propietat de Francesc Vila, té un cabal de 18 l/s i arriba a una bassa de la Ferrussa des de la que es distribueix a les

diverses terres a regar. La construcció d'aquesta mina fou autoritzada per Reial Ordre de 3/4/1895 comunicada al governador civil de la província pel director general d'Obres Públiques de Madrid, en la qual es donava compte de la finalització correcta de les obres de construcció i es donaven els títols de propietat expedits pel ministre de Foment Don Aureliano Linares Ribas el dia 10/8/1896.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANTA PERPÈTUA DE MOGODA (1996). Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic de Santa Perpètua de Mogoda. Text refós novembre de 1996. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. Obres públiques i urbanisme.

CANYAMERES, Esteve (2009). Masos, masies i masoveries. Estudi de l'agricultura de Santa Perpètua de Mogoda i Santiga (segles XI-XX). Edita: Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda.

